

Zcela dokončen a vysvěcen byl pražským biskupem Vítem Seiplem 30. června 1709. Podle současníků to byl nejnádhernejší kostel v celé Praze. Stavební dílo se dařilo zejména zásluhou finanční podpory Václava Michy z Vacínova a jeho rodiny a také jistě zásluhou znamenitého architekta Francesca Caratího. 20. června 1722 byl v kostele pochován architekt a stavitel Kryštof Dientzenhofer.

Roku 1784 byly kostel i klášter zrušeny. Část objektu do dnešní Hellichovy ulice (čp. 459) koupil měšťan Šimon Král, bývalou kapli nebo kostel sv. Maří Magdaleny i s přilehlým domem měšťan Antonín Zimmermann, a zbývající objekt s obrovským kostelem podnikatel Jakub Schoffo, ředitel Zbraslavské rafinerie cukru, aby zde zřídil kanceláře a skladiště

FOTO PĚTR NAŠÍC

cukru. V roce 1813 využilo rozlehlý prostor ke svým uměleckým produkcím divadlo. S divadlem bydlila tu krátce krásná pěvkyně Laura. Žárlivý manžel ji zabil, hlavu uřízl a poslal domnělému milenci. Proto i dnešním Muzeem hudby chodí o půlnoci bezhlavá žena. V letech 1791–1849 patřil dům poště, po přestavbě v letech 1851–55 sloužil objekt četnickým kasárnám a c. k. velitelství zemské obrany. Po zrušení četnictva sídlil v prostorách Ústřední archiv ministerstva vnitra. Až

do roku 2001 působil v budově Státní ústřední archiv.

Státní ústřední archiv

Státní ústřední archiv, dnes Národní archiv na Chodovci, využíval objekt v Karmelitské ulici od roku 1954. Měl však i další objekty po celé republice. Národní archiv je archívem Českého státu, České republiky, spravuje však archiváře a dokumenty všech území, která kdy byla součástí našeho státu – Lužice, Slezska, Slovenska či Podkarpatské Rusi. Je archívem všech národů a národností, které žily a žijí na našem území. Navazuje na listinný archiv Přemyslovců, nejstarší listina pochází z roku 1158, i na Archiv královské kanceláře, který existoval již ve 12. století. Uchovává a chrání listiny veřejných institucí, politických stran, spolků, podniků, rodových archivů i fondy významných osobností. Padesát let pracovali archiváři i badatelé v prostorách objektu někdejšího kláštera, pošty a policejních kasáren v Karmelitské ulici.

České muzeum hudby

Rozlehlý objekt byl vymezen zhruba dnešními ulicemi Karmelitskou, Harantovou, Nebovidskou a Hellichovou. Podobu kostela sv. Maří Magdalény a kláštera dominikánů nám kresbou zaznamenal Fridrich Bernhard Werner v roce 1750. Ve srovnání s dneškem zůstala dispozice v podstatě zachována, chybí barokní věže, působivé průčelí a starší kostelík, z něhož dominikáni zřídili kapli. V době asanace byla hlavní část vnímána jako objekt, který zužuje komunikaci, stejně jako tomu bylo při vstupu do Malostranského náměstí. Architekt Rudolf Kříženecký řešil regulaci ulice společně s Újezdem zejména na úkor protějších nájemních domů, také díky jemu zůstal někdejší kostel i po tolika úpravách a přestavbách cenným objektem. Ani opakující se válečné nepokoje, ani oheň a větší či menší vandalské zásahy nezničily dílo trpělivých řeholníků. Místo zůstalo zachováno, protože lidé ho nedokázali opustit či beze zbytku zbořit. Do nových zdí ukládali staré kameňy, aby zůstala zachována i paměť místa.

Genius loci umocňuje přítomnost hudby, které se tady kdysi za dominikánů dařilo. Svazky knih z dominikánské knihovny se staly součástí zámecké knihovny na Křivoklátě. Varhany od sv. Maří Magdaleny, dílo Matěje Sedmíka, byly odstěhovány s největší pravděpodobností do Trutnova. V roce 1728 požádali dominikáni od sv. Maří Magdalény společně s kapelou hraběte Morzina lodní hudbu. Tradici svatojánské lodní hudby založili a udržovali zejména cyriakové od sv. Kříže na Starém Městě, bývali hlavními pořadateli. Po nich navázali na hudební vyjížděky po Vltavě pražští ostrostřelci.

Hotel Mandarin Oriental

V roce 1879 koupila část klášterních objektů státní tiskárna, kronikář František Ruth píše ve své Kronice královské Prahy (1904) o c. k. místodržitelce tiskárně v domě kdysi Nostic-Reinecka. Tady vycházel Prager Zeitung, Prager Abendblatt a Pražské noviny, dříve Pražský deník. Jeho redaktorem byl Josef Svátek, velký znalec Prahy a starých pražských pověstí. Objekt čp. 387 při ulici Karmelitské a Harantově a objekt čp. 459 při ulicích Nebovidské a Hellichově byly propojeny podzemní chodbou. Až do roku 1992 tu byla v pro-

vozu tiskárna, která využívala novodobé přizemní stavby, které zaplnily rozlehlý vnitřní dvůr bývalého kláštera.

Archeologický výzkum zde probíhal po zboření novodobých přístavků při rekonstrukci na hotel ještě v roce 2004. Archeologové našli prubříšské tyglíky a kovové slitiny stříbra, mědi a cínu i fragment pece asi z 12. století. V prostoru dvora objevili základy gotického i románského kvádříkového zdiva někdejších staveb a cestu, která protínala předlokační osadu Nebovidy. Odkryty byly fragmenty 54 hrobů. Před hlavním vchodem do dnešního hotelu Mandarin Oriental byly odhaleny základy novodobé zdi z počátku 20. století, při jejíž výstavbě byly užity litografické desky z bílého vápence. Část zdiva původního kostela sv. Maří Magdalény lze vidět v kruhových skleněných průzorech ve dvoře a také ve vstupním sále hotelových lázní pod skleněnou konstrukcí.

Kostel Panny Marie Vítězné

Hlučná Karmelitská ulice, kdysi doména kostelů a paláců, si přece jen uchovala část noblesního prostoru s dominantním kostelem Panny M. Vítězné. Současný kostel vznikl z novostavby kostela Nejsvětější Trojice, který si vystavěli luteráni v letech 1611–13. Bývala tu rozlehlá zahrada pod Petřínem a morový hřbitov, na hřbitově stávala kaple Mistra Jana z Husi. Kapli využívali kališníci, od počátku 17. století němečtí luteráni, než si postavili kostel Nejsvětější Trojice. Stavbu realizoval císařský stavitel Giovanni Maria Filippi.

V roce 1624 získali kostel bosí karmelitáni, neboť na Bílé hoře stáli na straně císařských proti českým stavům. Byl s nimi i generál řádu Dominik a Jesu Maria s deskovým obrázkem Adorace novorozeného Ježíška. Relikvie a ohnivá řeč generála řádu údajně přispěly k vítězství katolického vojska. Krátce na to karmelitánům daroval don Martin de Hoeff-Huerta i sousední Grispekovský palác, z něhož vznikl základ karmelu (čp. 529).

Nově vybudovaný karmelitánský kostel, dokončený v roce 1644, získal novou orientaci do ulice (původní průčelí směřovalo k Petřínu), roku 1669 byla dokončena jižní věž, druhá nikdy. Pod kostelem řeholníci v roce 1666 vyhloubili kryptu, která připomíná římské katakomby. Tady zůstali pochováni zejména členové řádu z let 1624–1784. Patnáct velkých sklepních prostor a široká chodba se sklípky od dlažby až po klenbu byly kolem roku 1900 ještě přístupné veřejnosti. Zvoníkem u Panny Marie Vítězné pod Petřínem býval otec historika a spisovatele Zikmunda Wintra, zvonival tu i mladý Zikmund, aby po smrti otce vypomohl mamince a třem sourozencům. Postupem času se pak klášter a později kostel stále více stával místem rostoucího kultu sošky Pražského Jezulátka.

Pražské Jezulátko

Český primas, arcibiskup pražský, kardinál Josef Beran označil Pražské Jezulátko za klenot hlavního města.

Za milost Boží považoval skutečnost, že mohl po návratu z koncentračního tábora

v Dachau dne 26. května 1945 sloužit první mši právě u oltáře Pražského Jezulátka v kostele Panny Marie Vítězné.

Pokračování na str. 27